

**MUNI
SPORT**

Pedagogický výzkum

Vznik pedagogických výzkumů

- začátek 20. století – rozvoj **experimentální pedagogiky**
  - Německo – Meumann, Lay, ...
  - Francie – Alfred Binet (1857–1911) – testy inteligence → IQ
  - USA – Thorndike – stimul – reakce → **výzkumy chování**
- snahy o **přesná měření** edukačního procesu – vstupů a výstupů (např. pomocí testů)
- typický výzkum pedagogických otázek z pozice behaviorální psychologie – rozpracovala exaktní **výzkumný aparát** (výzkumné metody a techniky)
- rozvoj **empirické pedagogiky** = převládající paradigma

Empirická (moderní) pedagogika

VYCHÁZÍ:

- ze snahy přenést do pedagogiky **metodologii přírodních věd = exaktní výzkum**
- z **kritiky normativní koncepce** = nedostatečná racionalita
- z **odmítnutí hodnotících soudů**, edukačních požadavků (norem) a etických kritérií

ZÁKLAD:

- **výzkum edukační „technologie“** – objekt = „edukace“
- podstata = **empirický výzkum** = hypotézy → ověřování
- výsledky výzkumů = východisko pedagogických **prognóz**

Empirická (moderní) pedagogika

- rozvoj empirické vědy = **fundovaná metodologie**
- metodologie vědy = **metody a vědecké postupy**
- **metodologie pedagogiky** vychází z metodologie sociálních věd (sociologie, psychologie, ...)
- rozvoj vlastní **metodologie pedagogiky** (Gavora, Chráska, Hendl, Švaříček, ...)

Metodologie pedagogiky

- **metodologie pedagogiky** = metody, techniky a prostředky výzkumu edukace
- **jev** = bezprostřední výsledek smyslového vnímání
- **fakt** = zobecněný jev, obecný poznatek
- **hypotéza** = tvrzení o předpokládaném zjištění (tzn. musí být ověřitelná a vyvratitelná)
- **validita** = měříme to, co chceme zkoumat?
- **reliabilita** = kvalita, stabilita a spolehlivost měření

Výzkumný proces

Výzkum = systematický **způsob řešení problémů**
rozšiřování vědomostí lidstva

Typy výzkumu:

- historický – teoretický – **empirický**
- **základní** – řešení klíčových problémů
- **aplikovaný** – řešení problémů praxe
  - výzkumné šetření
  - akční výzkum
  - „kapesní“ výzkum
- ⁶ – **kvantitativní – kvalitativní – smíšený**

Kvantitativní – kvalitativní přístup

	kvantitativní	kvalitativní
<i>cíl</i>	testování hypotéz	(vytváření hypotéz)
<i>logika</i>	deduktivní	induktivní
<i>počet případů</i>	vysoký	malý
<i>generalizace</i>	možná a měřitelná	nemožná
<i>informace o případu</i>	redukovaná	bohatá
<i>kontakt s respondenty</i>	zprostředkovaný	těsný a dlouhý
<i>validita</i>	nízká	potenciálně vysoká
<i>reliabilita</i>	vysoká	nízká

Výzkumný proces v pedagogice

1. Vymezení *výzkumného problému*

(co zkoumat, koho, kde, kdy, jak, za co, ...)

2. *Informační příprava*

(monografie, časopisy, databáze, ...)

3. Formulace *výzkumných otázek*

4. Formulace *hypotéz*

(převládá v kvantitativním přístupu)

Výzkumný proces v pedagogice

5. Zjišťování pedagogických faktů – sběr empirických dat
výzkumnými metodami a technikami:

- **pozorování** – přímé X nepřímé, dlouhodobé X krátkodobé, ...
- **explorace (dotazování)** – rozhovor, dotazník
- **experiment**
- **analýza pedagogických dokumentů**
- **výzkum životního příběhu**
- **etnografický přístup**

– ...

Výzkumný proces v pedagogice

6. Vyhodnocení výsledků

kvantitativní data = (čísla) – jevy, které lze měřit,
počítat – statistické techniky

kvalitativní data = (slova) – hluboká analýza, popis

7. Zpracování výsledků

psaní zprávy o výzkumu
(**věda = vědecký text**)